

KÉPERNYŐ

Maximilian Schell Hamletje

A szegedi közönség az elmúlt nyáron láthatta Gábor Miklóst *Shakespeare Hamletjének* szerepében. A tragédiát a filmszínházak is játszották Laurence Olivierrel, majd *Szmoktunovszkij*-jal a főszerepben. Nincs szükség arra, hogy a dráma ismertessük. Kifejezetten Hamlet figurájáról szeretnénk szólni néhány szót Maximilian Schell alakításá kapcsán, melyet a televízió képernyőjén láthattunk.

Színházi szakemberek sokat vitatkoztak arról, miért modern még ma is Shakespeare, és különösen miért időtálló a Hamlet. Volt olyan előadás, ahol a dán királyfi rövidnadrágban, másutt magas nyakú pulóverben jelent meg, játszották beatnikre és Oedipus-komplexumra, de — bár ettől függetlenül kitűnő alakítások lehettek — nem ezért voltak modernek.

A Hamletet játszó színésznek mindenekelőtt az emberi létet meghatározó két fő determináns, a *szubjektum és a környezet konfliktusában létrejövő örökérvényű gondolatok* és igaz, emberi indulatokat kell eljuttatnia a nézőkhöz, idegrendszerének, agyának, szívének és fizikai képességeinek jelző-

rendszerével ahhoz, hogy alakítsa a szó legmagasabb értelmében modern legyen. Minden egyéb másodrangú kérdés. Erre volt kitűnő példa Maximilian Schell alakítása. Racionális úton oldotta meg feladatát, kerülve a mutatós érzelmi kitöréseket, csak belsejét ki- nozták keserű indulatai. Egészséges volt, józan és „normális”. Az örültet mindvégig játszotta. Nem azért tévózott, mert gyenge, hanem mert filozófus és humanista, tehát eszméitől távol áll, hogy a gyilkolásban megoldást találjon. Erre csak önvédelemből tudja rászánni magát, mint Polonius, Rosencrantz és Guildenstern, vagy Laertes esetében, vagy pedig végső elkéseredésben és a variációs lehetőségek megszüntével, mint Claudius meggyilkolásánál. Apja is, Ophélia is és anyja is meghalt, fél órában belül ő is halott lesz, tehát nincs más megoldás: meg kell büntetni azt, aki mindezt előidézte. De erre is csak hosszas vívódás után tudja rászánni magát.

A film 1963-ban készült. Egésze konvencionális, unalmas és szürke. Ez esetben a szinkron is zavaró volt.

Csernák Árpád

RÁDIÓMŰSOR

4.30 Hírek. 4.32 Hajnaltól reggelig... 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli krónika. 5.45 Falurádió. 6.00 Hírek. 6.30 Hírek. 6.45 Hallgatóink figyelmébe! 7.00 Reggeli krónika II. 7.15 Közzététel. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.22 Orlando lovag. Operatársulat. 9.00 Iskolarádió. 9.45 Tűzcséna. 10.00 Hírek. 10.10 Kamarazene. 10.59 Csallád körben. 12.00 Hírek. 12.15 Verbunkosok, magyar nóták. 13.00 A világhíradó. 13.05 A budapesti színházak műsora. 13.08 Zenekari muzsika. 14.00 Törvénykönyv. 14.15 Berlioz ritmusok. 14.35 Az MRT ének- és zenekarának operaféltételeiből. 15.00 Hírek. 15.15 Zengjen dalunk! 15.45 Beethoven: c-moll szonáta. 16.02 Peggy Stuart-Gyulai Gál János: Egy este a francia negyedben. 16.38 Tiszai halászlé. 17.00 Hallgatóink figyelmébe! 17.00 Hírek. 17.05 Időszéri nemzetközi kérdések. 17.15 Népi muzsika. 17.45 Mikroforum. 18.00 Operabarátnok. 18.40 Dalida énekel. 19.00 Esti krónika. 19.29 Hallgatóink figyelmébe! 19.30 Az elmúlt év legjobb tánczenéi felvételei. 19.40 Éjszaka. 20.00 Liszt-Schumann-ciklus. 21.05 Hírek. 21.10

Andorra a középkor és a XX. század között. Ráport. 21.40 Magyar nóták. 22.00 Hírek. 22.20 Musica Hungarica. II. 22.50 Fejezetek a közgazdasági gondolkodás történetéből. 23.00 Operatársulat. 24.00 Hírek. 0.10-0.25 Éji zene.

Petőfi Rádió

4.30-7.57 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben: 6.20-6.30 Torna. 10.00 Miljutyin: A cirksusz csillag. Operett két részben. 12.13 Zenekari muzsika. 13.00 Moha bácsi, a törpe. 13.20 Az Ifjú Zenebarátok Juvenius kamarakórusa énekel. 13.30 Híres tájak, érdekes emberek. Palócország. 13.47 Vízalásjelentés. 14.00 Kettőtől hatig... 18.00 Hírek. 18.10 Tardos Péter táncdalai. 18.20 A kisfiú, aki megszerette a valóságot. Elbeszélés. 18.45 Starkor János gondolkodás. 19.16 A Duna Művészegyüttés népi zenekara játszik. 19.30 A hó és gazdasági jelentősége. Előadás. 19.40 Az MRT énekkara énekel. 19.53 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Esti krónika II. 20.29 Közvetítés a Pécsi Nemzeti Színházról. Az anya. Dráma 2 részben. 22.43 A dzsessz kedvelőinek. 23.00-23.20 Hírek.

TELEVÍZIÓMŰSOR

Magyar televízió
17.58 Hírek. 18.05 Jónás és a cethal. Cseh-szlovák rajzfilm. 18.15 Telesport. 18.40 A szív müködése. Kisfilm. 18.55 Mai vendégeink: Dr. Dabronski Gyula, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke. 19.15 A Stúdió 11 játszik. Kovács Kati énekel. Ismétlés a szilveszteri műsorból. 19.25 Esti mese. 19.40 Éjszaka. 20.00 KGST moszkvai székháza. Ri-

portfilm. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Melissa. Magyarul beszélő angol bűnügyi film. II. rész. 21.10 Zenei Figyelő. A Tv zenei újságja. 21.50 Tv-híradó. — 2. kiadás.
Jugoszláv televízió
17.15 Balett gyermekeknek. 18.20 Népi ritmusban. 18.45 Ifjúsági fórum. Még egy lépés. 19.05 Tűzajál a Drinán lefelé. 20.35 Artur Fokez: Don Quijote.

Kacagány és farmer nadrág

Van, aki egy ócska farmer nadrág láttán háromszor megveri a mellét és elmondja az Ömagyar Mária siralmat:

- Ezek a mai fiatalok?!
- Bezzeg az én időmben!
- Ilyen azelőtt igazán nem volt!

A nyelvészet mást bizonyít. A múltban ezek a kifejezések: „arbitrér eleganciárum” (Jókainál), a „fess ruha gyurik”, „Hódító dandyk”, „raccsoló, monoklis arszlánok”, „snájdig piperkőcök”, és hogy a közismert Schneider Fanny „gigerlijét” se feledjük, egyáltalán nem valami szolidan öltözött korosabb személyt jelentettek. Ezek mind a régi fiatalok vonatkoztak.

A feltűnő öltözködés, szemben minden más előnnyel, a múltban nem volt a „jobb körök kiváltsága”.

Kétszáz esztendővel ezelőtt a Tisza minden tavaszán 15–20 kilométeres sávon előtörték mindkét partmentét. A Körösök, a Berettyó, a Maros és még délebbre a Teme és a Bega köze szinte egyetlen sík vízi világ.

Ezeket a végtelen kiterjedésű területeken egyedül a szilaj pásztorkodás volt hasznosítható foglalkozás.

A szilaj pásztorkok nem szívesen tar-

tották be a ruházatkodás szabályait. Más szabályt se igen, — ezt meg épenséggel nem.

Györfly István a Nagykunsági Krónikában szinte szakmai pontossággal írja le „a szilaj legények” ruházatát.

Ingük borjúszájú volt, nadrágot sohasem hordtak. Lábbeljük a szőrös bőrből készült bocskor. Felsőruhájuk a kacagány. Ugyanígy viselt valamikor Árpád apánk is, csak hogy az övé párdúc bőrből készült. Szilaj pásztorkaink beérték farkasbőrrel, vagy még egyszerűbb, de melegebb juhbbőrrel. Ezt maguk kitérték és azon mód a nyakukba kanyarították. Némelyik kettőt is hordott a hát bőrből, egyiket elől, a másikat hátul (mint nem is olyan régt), „dámák” az ezüst, vagy platina rókát), a s bőr lábait a vállon és a derékon összekötötték.

És most jön a pláne: Hosszú, zsírtól csepegő, több ágra befert hajat viseltek, fejük tetején pedig másfél arasznyi magas, csákósravágott karimájú kun süveget.

Ehhez jött egy nagy bundának nevezett suba 10–12 juhbőrből. Ujjatlanul kanyarították a nyakuk köré.

Hogy a víz, az eső ne járja, fehérneműjüket hajjal kengették. Még új korában juhtejjével kevert hamuba taposták, azután szalonnával kifényesítették. Így szép fényes fekete volt és mosni nem kellett.

Kérdés: Milyen hatást váltott ki általában ez az öltözet, vagy mai kifejezéssel szólva: „Hogy estek pófára a krapekek, ilyen szerelés láttán?”

SPORT

A jövő héten: műkorcsolyázó EB

Hírigyűnökségi jelentések szerint eddig 16 ország 117 versenyzőt nevezett a svédországi Vaasteraasban január 23–28-a között sorra kerülő 1968. évi műkorcsolyázó Európa-bajnokságra.

A magyar sportküldöttség 5 versenyzője — Horváth Zoltán, Mató Edit, Csanádi Károly, Vedresné Berecz Ilona és Sugár István — Erős Antalnak, az MJSZ főtákarának vezetésével szerdán elutazott Svédországba. A 6. versenyző a múlt évi EB bronz-érmese, Almássy Zsuzsi jelenleg még Davosban edz, és január 19-én csatlakozik a magyar sportküldöttséghez.

A nagy versenyről a Magyar Televízió esténként ad majd közvetítést.

Tokió után — Mexikó előtt

Bizakodik a női törvívók edzője

A női törvívó csapatbajnokság tokiói olimpiai döntője hosszú ideig emlékeztet maradt azok számára, akik látták. Az aranyéremért vívott találkozó a szovjet csapat 7:6-ra vezetett Rejtőék ellen, s lényegesen jobb volt a tusaránya. Rejtő-Prudskova, Juhász-Szamuszenko, és Sákovicné-Sisova csörték voltak hátra. Mind a három megnyerésére szükség volt. Sikertől.

— Úgy gondolom, hogy azon az estén sok hajszálm váltott össze — mondja mosolyogva Hátszegi-Hatz József mester. — Sok izgalmas döntőt éltem már át páston és pást mellett, ez a tokiói a „legesek” közé tartozott.

A mexikói esélyekről beszélgetve egy kicsit túzbe jön a vívók népszerű Szepe bácsi:

— Hallottam és olvastam is olyan véleményt, hogy a mostani csapat már kiöregedett, elfáradt, nem lehet rá építeni az olimpián. Ezt én határozottan tagadom. A jelenlegi keretben nagyvívósnak vannak, 28–30 évesek, akik már sok nagy csatában megvívódtak, sok nemzetközi tornát nyertek. Válogatottunknak éppen a kiegyensúlyozottságában van az ereje.

Futás a Balaton partján...

A SZEAC alapozó edzései Keszthelyen
Üdvözet a szurkolóknak

Mint ismeretes, a Szegedi EAC labdarúgó-csapata jelenleg Keszthelyen tartózkodik, ott készül az NB I küzdelmeire. Rábay László edző levelet küldött lapunknak, amelyben részletesen beszámol az alapozásról. A levelet az alábbiakban közöljük.

Még január 8-án — tizen-nyolc játékosal utaztunk ide, Keszthelyre. Viszontagságos út után, főleg a Balaton mellett voltak hóakadályok, szerencsésen megértünk.

A Hungária Szállóban lakunk, központi fűtéses, két-három ágyas szobákban. Helyben van az étterem, ahol a napi háromszori étkezés teljesen kielégítő. A változatos szállodai ételek mellé a fiúk mindennap kapnak citromot és csokoládét, kalóriát és vitamint pótlékul.

Szigorú napi program szerint haladunk, hogy a rendelkezésünkre álló tizenkét napot minél jobban kihasz-

náljuk. Reggel fél 3-kor van az ébresztő, majd a reggeli után következik a délelőtti edzés. Az ebéd után kötelező pihenő a szobákban, délután tornatermi foglalkozás, amely után minden második nap a velünk itt levő autóbusszon átutazunk Hévízre. Ott a labdarúgóknak kiváló gyógyvízben fürdünk és gyúrás is kapnak a fiúk.

Este a vacsora után a szálloda halliában együttes szórakozás következik. Ez televízió-nézésből, romiból, és biliárd-játékból áll. Egyébként mi is végigjártuk a Ferencváros Liverpool-i szűp győzelmét és nagyon örültünk a sikernek. A szabad időt egyesek hasznosan töltik el. Várheli I., Várheli II. és Dezsőfi közelgő egyetemi vizsgájára. Kozma pedig az érettségire készül. Este tíz órakor fekszünk le. Egyedül vasárnap délután volt csak pihenő és szabad foglalkozás.

A szabadban való munkát az első héten megnehezítette az állandó tíz-tizenöt fős hideg és a Balaton melletti szél. Talán ez utóbbi a legkellemetlenebb és a 20–30 centiméteres hó. Délelőtt mindig a szabadban vagyunk, a Balaton partján. Az edzés ilyenkor körülbelül két órán át tart és legnagyobb részt mezei futógyakorlatokból és labdás technikai „skalázásból”, gimnasztikából, valamint a végén játékból áll.

A fiúk három csoportban edzenek, a kor és a fizikai

adottságok figyelembe vételével. A kétkapuzásra a parkban levő három tenispályán kerül sor.

Tornatermünk közepes nagyságú, öt naponta két órát edzünk. Közel van a szállóhoz, az általános iskolában. A tornatermi gyakorlatok főleg erősítő jellegűek. Anyaguk: bemelegítés, gyógylabda, gumikötél, bordásfal, padgyakorlatok és labiatechnikai gyakorlatok.

Kiűnő alkalom a kéthetes állandó együttlét az új játékosoknak a keretbe való beilleszkedésére, és én is minél hamarabb megismerem őket. Tréfaban sincs hiány. Most lesz az új játékosok „lehúzása”, felavatása. Ez mindig tréfás ceremóniákkal jár, így történik ez majd most is.

Sajnos már elkezdődött a sérülési széria. Kozma az első edzésen bokasérülést kapott, de már jól van. Tóth dr. meafázott, két napot pihent. Jónagham az egyik edzésen nekiszedtem a tenispályára vaskarójának és egy bordám elrepedt. Ez azonban nem baj, mert a rossznyelvek szerint az edzőt sem kár... Különböző is szépen gyógyulok, mire hozzáférünk, talán már semmi bajom sem lesz.

Végeredményben a fiúk nagyon szorgalmasan alapoznak, becsülettel helyt állnak az ideai első erőpróban. Remélem, hogy az erőgyűjtés hasznos lesz. A csapat a Dél-Magyarország útján küldi üdvözlését a szegedi szurkolótáboraknak.

Sportolnak az olajbányászok

— Jó szerencsét! — az olajbányászok ezzel, a Szegeden ritkán hallható köszöntéssel fogadtak bennünket az Alföldi Kőolajfúrás Üzem telepén.

Azért kerestük fel őket, mert nemrégiben sportcsoportot alakítottak. Egyelőre szerény keretek között működnek, nincsenek nagyobb terveik, dolgozók részére akarnak sportolási lehetőséget biztosítani.

Szabó Sándor üzemvezető helyettesével, a sportcsoport egyik vezetőjével beszélünk:

— Sportcsoportunk két vállalat, a kutató vállalat és a termelő vállalat összefogásával jött létre — mondta. — Alapfokú labdarúgó-csapatunk és kézilabda-csapatunk van. Felszereléssel jól állunk, mindegyik sportolónk nálunk dolgozik. Egyelőre nem célunk a magasabb osztályba való feljutás és az sem, hogy több sportággal foglalkozzunk...

Probléma az olajosoknál, hogy a sportolók nagyon széttárgoltak, sok helyen dolgoznak, s így az edzéseken nemigen tudnak megjelenni. Eddig pályájuk sem volt: a labdarúgókat a dorozsmai általános iskola fogadta be, az iskola pályáján játszották kispályás mérkőzéseiket. Most, hogy kézilabda-csapatot is szerveztek, pályára lenne szükség, amelyet a kutatói üzemegység dorozsmai telephelye mellett készítenek el.

Bármilyen fiatal is a vállalat és csak nemrégiben foglalkoznak a sporttal, máris van eredmény, amivel dicsekedhetnek. Hajdúszoboszlón rendezték meg az alföldi olajbányászok labdarúgó-bajnokságát és ezen a szegediek lettek az elsőek. A győzelem emlékére szép serleget kaptak a fiúk.

Az egyik olajbányász sportolóval is találkoztunk. Papp Takács Sándor — régi szegedi röplabdás — most az olajosok kézilabda-csapatában játszik.

— Csapataink közepesen szerepelnek a terembajnokságban — mondotta. — Ez volt a célkitűzésünk is. Test-

edzészerűen akarunk sportolni, és erre szükség van, mert az egész heti munka után jólesik egy kis játék. A vállalatnál különben igyekezünk a sportot népszerűsíteni. Egy-egy mérkőzésünk után mindig elmondjuk a történeteket, s így munkatársaink közül már többen kilátogatnak a tornacsarnokba. Úgy gondolom, hogy ez is eredménynek számít.

Metzger Károly

SOROKBAN

A chilei Octogonal labdarúgó-tornán újabb fordulóit bonyolították le. Eredmények: NDK válogatott — Universidad Chile 5:2 (2:2). Colo-Colo (Chile) — Racing (Buenos Aires) 1:0 (0:0). A két mérkőzésnek 75 ezer nézője volt a santiagoói stadionban.

Aktársak az előző esztendőben, idén is megrendezik az ifjúsági vívók világ bajnokságát. A négynapos versenyre április közepén, húsvétkor Londonban kerül sor. A résztvevők között a magyarok is ott lesznek.

DÉL-MAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárti Csongrád megyei és Szegedi városi bizottsága és a tanács lapja

Megjelenik hétfő kivételével mindennap Szerkesztő a szerkesztő bizottság Főszerkesztő: dr. Lőkös Zoltán Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-533, 13-003 Ejszakai telefon: 13-506, 13-436 Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat Felelős kiadó: Kovács László Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-500, 13-116 (Beküldött kéziratokat nem adjuk meg és nem adjuk vissza.) A lapot nyomja: A Szegedi Nyomda, Szeged Bajcsy-Zsilinszky u. 28. szám

INDEX 20 053

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál és a Posta Központi Hírlap Irodájánál (Budapest V. József nádor tér 1. sz.) Előfizetési díj: egy hónapra 18,- Ft